A. D. 1893

CURRENDA VII.

Uwagi dotyczące kongregacyj dekanalnych odbytych w r. 1892 i spraw tamże omawianych.

(Dokończenie).

11. Na kongregacyi ***Dekanatu Pilźnieńskiego*** wytknięto pewne rażące wybryki, jakich się dopuszcza czeladź wiejska, z okazyi święcenia wieńców w uroczystość Wniebowzięcia Matki Boskiej. Mianowicie, jak mówiono na tejże kongregacyi, kłosy pszeniczne i inne, potrzebne do uwicia wspomnionych wieńców, mają prawie z reguły, opartej na dziwnym jakimś przesądzie, pochodzić z kradzieży; powtóre młodzież wiejska obojga płci z poświęconymi już wieńcami udaje się do karczem, gdzie wśród gęstych napitków dzieją się różne wybryki obrażające skromność i obyczajność; prócz tego służba z dworów, w których mieszkają Żydzi, ma do nich udawać się z tymi wieńcami i ofiarować je swoim chlebodawcom w dowód szacunku i poddaństwa; nareszcie przy tak zwanem rozbieraniu wieńców mają się odgrywać ohydne sceny na sposób zachodów „*circa mulierem partui proximam*“. Z tych powodów, aby zapobiedz dalszym zgorszeniom i niegodziwemu bezczeszczeniu Sakramentaliów, ***zakazujemy święcenia wieńców takich rozmiarów*** w uroczystość Wniebowzięcia N. Maryi Panny. Pozwalamy święcić tylko *mniejsze wiązanki ziół i nowego zboża, przyniesione na ręku*, jak i sam Rytuał o tem tylko nadmienia „*de benedictione herbarum et novorum fructuum*“. Byłoby również rzeczą wskazaną, aby w stósownym czasie pouczać lud o celu tego święcenia, do czego prześliczną i pełną głębokich myśli treść znaleść można w modlitwach Rytuału, odmawianych przy święceniu ziół i nowego zboża.

Czyniąc zadosyć życzeniu tak Pilznieńskiego Dekanatu jak i niektórych innych, podajemy poniżej niektóre wskazówki co do *testamentu*, który każdy kapłan powinien sobie zawczasu przygotować, i tak go napisać, żeby odpowiadał wymaganiom prawnym, i zawierał w sobie postanowienia co do ostatniej woli, zgodne z wysokiem powołaniem kapłana. — Postępując w tej sprawie oględnie i roztropnie powinien przedewszystkiem każdy duchowny upatrzeć sobie w gronie swoich współbraci w Chrystusie takiego, do którego miałby zupełne zaufanie i tę pewność, iż wolę jego ostatnią spełni sumiennie. Znalazłszy takiego, czy w najbliższem sąsiedztwie, czy w dalszych stronach Dyecezyi, niech go ustanowi uniwersalnym spadkobiercą całego swojego majątku, który przy właściwej stylizacyi będzie właściwie tylko wykonawcą testamentu, co mu tem łatwiej przyjdzie, że jako uniwersalny spadkobierca wszystko będzie miał

w swojem ręku. Dla większej pewności, że ten spadkobierca, czyli właściwie wykonawca ostatniej woli, spełni wszystko należycie, może testator oprócz testamentu przechowywanego u siebie lub u swego przyszłego spadkobiercy, napisać słowo w słowo drugi taki testament (drugi oryginał) i dać go w kopercie przez siebie zapieczętowanej, z napisem na wierzchu: *Testament ks. N. N.* do przechowania dotyczącemu ks. Dziekanowi. Dla lepszej informacyi w tej ważnej sprawie podajemy tu formularz testamentu:

To jest moja ostatnia wola!

W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego! Ja X. N. N. (imię, nazwisko, charakter) będąc zdrowym i przytomnym na umyśle, czynię co do mojej ostatniej woli następujące rozporządzenie:

Uniwersalnym spadkobiercą całego mojego majątku ustanawiam X. N. N. (imię, nazwisko, charakter) i polecam temuż by z mojego pozostałego majątku wypłacił następujące przezemnie uczynione legata:

1) by na koszta mojego pogrzebu użył 200 złr., z których 20 złr. ma być rozdanych miejscowym ubogim w dzień mojego pogrzebu z poleceniem, aby się modlili za moją duszę,

2) by na wieczystą fundacyę mszalną, mianowicie na jednę mszę św. śpiewaną, mającą się odprawić w każdą rocznicę mej śmierci w parafialnym kościele w . . . . . wypłacil 200 złr. przyczem oświadczam, że dochód z tejże fundacyi niema być wliczony miejscowemu ks. proboszczowi do jego kongruy,

3) by mojemu bratu N. N. (imię, nazwisko, charakter) wypłacił 100 złr. (Podobny legat może uczynić testator dla swojej siostry, dla dzieci po bracie lub siostrze, lub dla kogokolwiek ze swoich krewnych albo sług swoich).

4) by dla zakładu sierót w . . . . oddał na ręce Przełożonej zakładu 50 złr.

5) by na bursę św. Kazimierza w Tarnowie oddał 100 złr.

6) by . . . .

7) by moją bibliotekę oddał do Seminaryum duchownego w Tarnowie.

Majątek mój wykazuje załączona ·|. konsygnacya. (Co do tej konsygnacyi, należy wiedzieć, iż mają w niej być dokładnie spisane wszystkie przez testatora posiadane papiery wartościowe, karty wkładkowe kasy oszczędności, lub kasy zaliczkowej i t. p. walory. Dlatego jest dobrze do testamentu dołączać osobną taką konsygnacyę, gdyż w samym testamencie nie powinno się nic zmieniać; ową zaś konsygnacyą można, i należy zmieniać w miarę, jak zmieniają się co do swojej wartości albo co do swojego rodzaju spisane w tejże effekty wartościowe).

Taka jest moja ostatnia wola, którą własnoręcznie napisałem i własnoręcznie podpisuję. Dan w N. N. dnia 9. kwietnia 1893.

X. N. N.

Do powyższego formularza dodajemy dwie uwagi: 1) pierwszą, iż najtrudniejszym do obalenia, najbardziej wobec prawa niewzruszonym jest ten testament, który się własnoręcznie napisze, bez powoływania nawet świadków swojej ostatniej woli; 2) druga, iż dlatego jest także testament więcej ubezpieczony przez napisanie drugiego oryginału, i złożenie takowego w Urzędzie Dziekańskim lub w Konsystorzu Biskupim,

bo bywają interesowane osoby, w pierwszym rzędzie krewni, którym na tem zależy, aby po zmarłym kapłanie żadnego testamentu nie było, którzyby więc nawet istniejący mogli rozmyślnie zniszczyć.

12. Coby wypadało uczynić dla zapobieżenia uszczuplaniu się majątku plebańskiego przez to, iż po wylosowaniu obligacyj Rząd zakupuje na rzecz probostwa papiery przynoszące mniejszą od poprzedniej prowizyę, nad tem pytaniem zastanawiano się na kongregacyi ***Dekanatu Radłowskiego,*** na co będzie odpowiedź w ustępie, przeznaczonym dla

13. Kongregacyi ***Dekanatu Radomyskiego,*** gdzie postawiono takie dezyderata: a) aby odsetki od listów zastawnych i innych obligacyj, jak np. propinacyjnych mogły być podnoszone w Urzędach podatkowych — gdyż wysyłanie kwitów pocztą do Lwowa połączone jest ze znaczną opłatą, np. 90 ct. od 2 złr. 50 ct. tam i napowrót. Na to odpowiadamy, że od obligów długu państwa i galicyjskiego funduszu propinacyjnego wypłacają odsetki dotąd Urzędy podatkowe, zaś co do listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego udał się Konsystorz Biskupi z prośbą do c. k. Namiestnictwa o możliwe zarządzenie, aby i od tych effektów mogly być odsetki podnoszone w Urzędach podatkowych. O wyniku i odpowiedzi c. k. Namiestnictwa zawiadomi się w swoim czasie Wielebne Duchowieństwo. b) Co do drugiego wniosku, aby w miejsce listów zastawnych zakupować obligacye państwowe, zauważamy, że jest korzystniej zakupować takie effekty, które podlegają losowaniu, aniżeli obligi państwa, które się nie losują. — c) Nareszcie to zdanie, aby w razie wylosowania znaczniejszej obligacyi wolno było za nią zakupić grunt dla probostwa, podzielamy najzupełniej z poleceniem, aby w danym razie beneficyat zgłosił się do Konsystorza Biskupiego ze stósowną propozycyą.

14. W Tarnowskim Dekanacie zastanawiano się podczas kongregacyi nad sposobem, w jaki dałoby się jeżeli nie doszczętnie wyrugować, to przynajmniej w pewnej mierze ograniczyć nieszczęsne pieniactwo, któremu nasz lud tak bardzo podlega, doznając przy tem znacznych strat materyalnych i moralnych. Uznano, że sprężysty duszpasterz, który nadto posiada zaufanie u swych parafian, może wiele dobrego zdziałać pod tym względem, i w wielu razach stać się szczęśliwym rozjemcą stron poważnionych. Przykłady tej skutecznej działalności duszpasterskiej moglibyśmy przytoczyć; ale i na to się zgodzono, że trudniejsza pod tym względem sprawa jest z ludem zamieszkałym około miast, gdzie zazwyczaj wiejscy ludzie wpadają w ręce czychających już i płatnych pieniaczy, pokątnych pisarzy, którzy ich do wytaczania skarg i do procesowania się pobudzają. W każdym razie pasterz parafii, wierny swemu powołaniu, zrobi co będzie leżało w jego mocy, aby ten chwast krzewiący się na jego roli wyplenić.

15. Na kongregacyi ***Dekanatu Tuchowskiego*** zajmowano się sprawą katechizacyi, a mianowicie radzono nad sposobami, którymiby można ściągnąć większą liczbę młodzieży. Uznali kondekanalni słusznie, że najpierw sama katechizacya powinna być pociągającą i że w tym celu należy teoretyczne nauki katechizmowe prze-

platać stósownem opowiadaniem z historyi biblijnej, powszechnej, i z Żywotów Świętych, powtóre że w samym trakcie katechizowania możnaby prześpiewać jednę lub drugą zwrotkę z kościelnej, i do czasu zastósowanej pieśni; po trzecie iż wypadałoby tym, którzy pilnie uczęszczają na katechizacyą i dobre dają odpowiedzi udzielać w nagrodę obrazki Świętych. Do tych środków atrakcyjnych dodano surowsze, jak czytanie katalogu obowiązanych do nauki katechizacyjnej, upominanie z ambony i w konfesyonale oraz większe wymaganie znajomości prawd religijnych od nowożeńców.

16. Zażalenie ***kondekanalnych Tymbarkskich,*** że c. k. Urzędy przesyłają niekiedy swoje komunikaty do Urzędów parafialnych przez wójtów lub inne osoby prywatne, i to bez należytego opieczętowania, tudzież doniesienie, jakoby w niektórych wsiach odbywały się pokątne schadzki i agitacye w myśl „Przyjaciela ludu“ i innych tak zwanych programów chłopskich, przedłożyliśmy Wys. c. k. Namiestnictwu z prośbą o stósowne zarządzenie przez Władze odnośne.

17. Na kongregacyach ***Dekanatu Starosandeckiego i Wojnickiego*** zajmowano się głównie sprawami liturgicznymi i ewentualnemi zmianami w dotychczasowym porządku nabożeństwa parafialnego.

Rozmyślania o życiu kapłańskiem czyli Ascetyka kapłańska.

Część druga. Napisał X. Dr. Józef Pelczar. Kraków 1893.

Obecnie opuścił prasę drugi tom podręcznika, przeznaczonego wyłącznie do rozmyślania dla kapłanów. Samo imię Szanownego Autora, znanego zaszczytnie z pism treści religijnej, wystarczy za najlepsze polecenie dzieła. Obszerniej już podnosiliśmy zalety „Rozmyślań o życiu kapłańskiem“ w Naszem piśmie z ubiegłego roku (Currenda IX. ex a. 1892); wskazaliśmy również tam, jak nieodzowną rzeczą dla kapłana wypełnienie tego, o czem codziennie wobec Boga wspomina „Mandata Tua, meditatio mea est“ (ps. 118, 143), jeśli nie chce zasłużyć na zarzut obłudy, ale pragnie w duchu i w prawdzie chwalić Boga. Kto tedy przyjmuje Nasze Ojcowskie przestrogi a słuchając Nas, okazuje uległość Najwyższemu „Pasterzowi i Biskupowi dusz naszych“ (I. Piotr, 2, 25) („Qui vos audit, me audit.“ Luc. 10, 16. — „Oves vocem meam audient.“ Joann. 10, 16); ten będzie pilnie zasilał ducha codziennie pokarmem mu właściwym prawd Bożych, rozumiejąc, że przytem i sam niesłychanie wiele skorzysta; zaś dla odbywania rozmyślania postara się o odpowiedni podręcznik.

Za jeden z najlepszych podajemy „*Rozmyślania*“ X. Dr. Pelczara. — Wartość tomu drugiego podnoszą jeszcze dwa „Dodatki“: pierwszy „*O niektórych obowiązkach pasterskich*“ (uwagi zwłaszcza dla młodych bardzo korzystne); drugi „*O niektórych prawidłach i formach towarzyskich*“.

Czytanki dla ludu.

(Wydawnictwo ks. Marcelego Dziurzyńskiego).

W obec powodzi pism dla ludu, nieraz nieprzystępnych, a często bałamutnych, korzystnie odbija wydawnictwo ks. Dziurzyńskiego swą poczciwą tendencyą zabawienia a zarazem i pouczenia. Cena nader przystępna umożliwia rozpowszechnienie. Z tych powodów zalecamy wydawnictwo to opiece i życzliwości Wiel. Duchowieństwa.

Adresować należy do Redaktora i Wydawcy „Czytanek dla ludu" X. Marcelego Dziurzyńskiego w Krakowie, ulica Pijarska 5.

---

*W związku z poleceniem Naszem (Kur. VI. str. 43, 1891) do popierania **Krakusa**, jako czasopisma ludowego o duchu ściśle kościelnym i patryotycznym, ogłaszamy Odezwę, w której dwaj kapłani wchodzący w skład redakcyi tegoż pisma, upraszają Wielebne Duchowieństwo nietylko o ponowne polecenie **Krakusa** czytającemu ludowi ale także i o **pomoc literacką**, która stósownie do możności będzie wynagradzaną.*

Odezwa do Przewielebnego Duchowieństwa naszego Kraju.

Grono wybitnych obywateli naszego kraju, powodując się gorącą miłością ludu i Ojczyzny naszej, założyło przed dwoma laty „*Krakusa*", czasopismo ludowe, a z dniem 1 Stycznia 1893 r. powołało nas do Komitetu redakcyjnego.

Pragnąc gorąco, żeby „*Krakus*" stał się podporą wiary naszej, dźwignią oświaty rzetelnej i dobrobytu ludu naszego, ośmielamy się zwrócić do Przewielebnego Duchowieństwa katolickiego o łaskawe poparcie. Ośmielamy się prosić nietylko o zalecanie ludowi naszego pisma, ale także o literacką pomoc, która stósownie do możności będzie wynagradzana. Rozprawki w rzeczach wiary, powiastki moralne, rzeczy dotyczące rolnictwa, przemysłu, handlu, rzemiosł, gospodarka gminna, szkoła, ważniejsze zdarzenia okolicy — wszystko to nadaje się do „*Krakusa*" i będzie z wdzięcznością przyjęte.

Wspólną radą, wspólnem doświadczeniem i wspólną pracą zdołamy, da Bóg! lud nasz pod względem duchowym i materyalnym podnieść, i dobrą usługę tak św. Kościołowi naszemu, jak i Ojczyźnie naszej oddać. To główny cel tego pisma. Ten wzniosły cel dodaje nam właśnie śmiałości zwrócić się o poparcie do Przewielebnego Duchowieństwa katolickiego, które gotowe jest do popierania każdej dobrej sprawy. Od wszelkich złowrogich wpływów lud uchronić, to także cel, który „*Krakus*" będzie miał na oku.

Łaskawe listy i korespondencye upraszamy nadsyłać pod adresem; Redakcya „*Krakusa*“ w Krakowie w Księgarni Spółki wydawniczej polskiej (Rynek główny, Pałac Spiski). Numer okazowy prześle Księgarnia na żądanie odwrotnie.

Łaskawej pamięci Przewielebnego Duchowieństwa katolickiego siebie i „*Krakusa*“ polecając, kreślimy się z wysokiem poważaniem i uszanowaniem

redaktor odpowiedzialny
Ks. Wawrzyniec Oprzędek,
Kanonik hon. Sandomierski,
Radca-Referent Kuryi książęco-biskupiej i Radca kons.
Ks. Józef Bielenin.

Od przełożonego Zgromadzenia OO. Zmartwychstańców z Adryanopola otrzymaliśmy następną prośbę, polecając jej możliwe uwzględnienie Wielebnemu Duchowieństwu:

*Do Jaśnie Wielmożnego Księdza **Ignacego Łobosa** Biskupa Tarnowskiego.*

Składając u stóp Waszej Biskupiej Mości najpokorniejsze życzenia najobfitszych łask Bożych i czerstwego zdrowia w najdłuższe lata — błagamy Waszą Biskupią Mość o wspieranie nas jak poprzednich lat *przyjęciem kilkuset przynajmniej intencyi mszalnych*; — ufam że Duchowieństwo Tarnowskiej Dyecezyi wezwane przez Waszą Biskupią Mość najchętniej nas wspomoże — co powiększy nasze uczucia wdzięczności dla Waszej Biskupiej Mości i Jego świątobliwego kleru.

Całując święty pierścień Arcypasterski i prosząc o Jego św. błogosławieństwo zostaję Waszej Bpiej Mości najpokorniejszym Synem w Panu Jezusie

X. Łukasz Wronowski.

Upraszamy P. T. XX. Dziekanów aby liczbę przyjętych przez kondekanalnych konfratrów do odprawienia na intencyę OO. Zmartwychwstańców w Adryanopolu Mszy św. podali do wiadomości Naszego Konsystorza ***najpóźniej do 15 Maja b. r.***

L. 1948.

W sprawie zmiany nazwisk neofitów udzielamy Wielebnemu Duchowieństwu reskrypt Wysokiego c. k. Namiestnictwa do wiadomości i ścisłego zastosowania.

L. 20554. Z powodu specyalnego wypadku, w którym przy ochrzczeniu pewnej rodziny izraelickiej zapisano ją do metryki chrztu nie pod jej właściwem nazwiskiem familijnem, jakie przed ochrzczeniem miała lecz pod innem z powodu przejścia na wiarę katolicką dowolnie przybranem nazwiskiem, c. k. Namiestnictwo wskutek reskryptu wys. c. k. Ministerstwa z dnia 2. marca b. r. l. 23285 przypomina, że także przy zmianie wyznania względnie przy przyjęciu chrztu przez izraelitę mają być

przestrzegane przepisy, co do zmiany nazwiska familijnego, że przeto i w takim wypadku zmiana nazwiska może nastąpić tylko na mocy osobnego pozwolenia c. k. Namiestnictwa w przeciwnem zaś razie neofita może być zapisany w metryce tylko pod nazwiskiem, jakie przedtem nosił.

Lwów dnia 18 marca 1803.

Wykaz składek na restauracyę Katedry

w czasie od 24 lutego do 20 kwietnia.

Parafie: Limanowa 7 złr. — Łososina g. 3 złr. — Męcina 2 złr. — Nowe Rybie 3 złr. — Pisarzowa 2 złr. — Słopnice 7 złr. — Żegocina 1 zlr. — Kamionka m. 1 złr. 42 ct. — Ptaszkowa 1 złr. — Porąbka uszewska 5 złr. — Mikluszowice 20 złr.— Wna p. hr. Sumińska 3 złr. — Teofil Jaśkiewicz 10 złr.— Michałowa Pankowa 5 złr.— Ze sprzedaży kazań X. Wilczkiewicza 59 złr. — p. Stojałowski z Lubziny 6 złr. — Wny Wawrzyniec Stachoń właściciel dóbr Iwkowa 200 złr.—X. Antoni Pasiut 10 złr.— X. Mikołaj Zabrzeski 25 złr. — X. Stefan Kosecki 50 złr. — X. Tadeusz Sroczyński 50 złr. — X. kan. Wąsikiewicz 25 złr. — X. Jan Figwer 10 złr.—X. La Croix 40 złr.— X. Roman Lepiarz 10 złr. — Dekanat Dąbrowski 112 złr. — Dekanat Limanowski 21 złr. — Dekanat Wielopolski 55 złr. — X. Kazimierz Kozak 15 złr. — Dekanat Pilzneński 84 złr. — X. Tomasz Wroniewski 40 złr. 95 ct. — *Kler miasta Tarnowa za Marzec i Kwiecień 201 złr.* czyli razem zebrano = *1084 złr. 37 ct.* — Dnia 24 lutego mieliśmy niedoboru = 172 złr. 78 ct. — Przeto obecnie znajduje się w kasie Komitetu gotówka = ***911 złr. 59 ct. w. a.***

Mutationes inter Venerabilem Clerum

tempore a 20 Martii ad 20 Aprilis.

Josephus Kapturkiewicz, Coop. in Dobra, constit. administrator in Jastrzębia — *Ignatius Mordarski*, translatus ex Uszew ad Nowy Wiśnicz — *Petrus Podolski*, administr. in Szczepanów applicatus qua Cooperator ibidem — *Florianus Gryl* translatus e Żdżarzec ad Radomyśl — *Joannes Figiel*, e Radomyśl ad Lubzina — *Mathaeus Sieniewicz* e Lubzina ad Grybów — *Joannes Kozak* e Grybów ad Cięszkowice — *Adalbertus Scisło* et *Michael Leżon* a SS. suspensi — *Martinus Brożonowicz* ex Ochotnica translatus ad Kamionka mała — *Sigismundus Miętus* e Machowa ad Ochotnica — *Petrus Lewandowski* ex Ujanowice ad Ptaszkowa — *Nicolaus Zabrzeski* canonice institutus ad Beneficium in Rożnów — *Franciscus Szablowski*, administr. in Rożnów applicatus ad Ujanowice et *Josephus Łopatowski* constit. administrator in Zgórsko.

Piis ad aram precibus commendantur animae:

p. m. ***Vincentii Komorowski,*** anteacti Parochi de Kasina wielka, qui qua Sacerdos Deficiens, in Trzemeśna (Almae Dioec. Cracovien.) die 28 Februarii, Sacramentis munitus, in Domino obdormivit, anno vitae 62, sacerd. 32, Societ. prec. ***adscriptus.***

p. m. ***Francisci Zagorzyński,*** Parochi de Jastrzębia, qui die 24. Martii, anno vitae 65, sacerd. 38, Sacramentis provisus mortuus est, Societ. prec. ***adscriptus.***

p. m. ***Thomae Lubaś,*** Coop. Expositi in Kamionka mala, qui die 3 Aprilis, Sacram. munitus, an. vit. 61, sacerd. 31 animam suam Creatori reddidit, — Societ. pr. ***adscriptus.***

p. m. ***Francisci Krysta,*** Catech. Professoris in c. r. Semin. pedagog. nec non c. r. Inspectoris schol. district. Tarnów—Dąbrowa, qui die 11 Aprilis, Sacramentis provisus, anno vit. 42 et sacerd. 18 in Domino obiit.—Societ. pr. ***adscriptus.***

p. m. ***Sebastiani Zapała,*** Parochi de Zgórsko et Presbyteri Jubilati, qui die 15 Aprilis, anno vit. 81, sacerd. 51, Sacramentis provisus, mortuus est, Soc. pr. ***adscriptus.***

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 20 kwietnia 1893.

IGNACY
Biskup.

X. Stanisław Walczyński
Wikaryusz generalny, kanclerz.

W drukarni Józefa Styrny w Tarnowie, 1893. Nakładem Kleru Dyecezalnego